

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 12C/31/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2221203024
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Bíróová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2022:2221203024.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda sudkyňou JUDr. Evou Bíróovou v spore žalobcu: J. W., K.. XX.XX.XXXX, I. O. Q. K. R., S. XXX, zastúpeného advokátskou kanceláriou: Marko & Overton-Fox, s. r. o., Bratislava 1, Karpatská 18, IČO 47 246 936, proti žalovanej: P. W., K.. XX.XX.XXXX, I. O. B., Č. K. K. R., V. G. XXX/XX, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, takto

rozhodol:

Súd žalobu **z a m i e t a**.

Žalovanej sa nárok na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

(1) Žalobou zo dňa 27.08.2021 sa žalobca domáhal vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov („BSM“), do ktorého žiadal určiť výlučne záväzok na spoločnom stavebnom (medzi)úvere s odôvodnením, že na vyporiadaní vo vzťahu k nehnuteľným a hnuteľným veciam sa so žalovanou dohodli. Uviedol, že dňa 07.02.2017 uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere s Prvou stavebnou sporiteľňou, a. s. (ďalej ako PSS, a. s.), na základe čoho im bol poskytnutý úver sumou 45.000 eur, tento mali splácať počas celkom 361 mesiacov po 268,13 eur, spolu 97.477,37 eur. Z toho ku dňu rozvodu ich manželstva bolo uhradených 20 splátok, k tomu dňu predstavoval dlh na úvere sumu 91.432,33 eur. Od toho času spláca úver sám a mieni tak pokračovať aj v budúcnosti. Žalovaná na jeho návrh dohody na vyporiadanie záväzku voči PSS, a. s. nereagovala. Vyporiadanie navrhol tak, že žalobca prevezme dlh na úvere v plnej výške a žalovaná na vyrovnanie svojho podielu zaplatí žalobcovi sumu 45.716,17 eur v celosti.

(2) Žalovanej bola žaloba riadne doručená dňa 28.09.2021, napriek výzve súdu sa k nej nevyjadrila, v konaní ostala nečinná, nedostavila sa na pojednávania.

(3) Podľa § 151 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákon č. 1608/2015 Z. z. - CSP) skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

(4) Podľa § 143 Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Zb. v platnom znení - OZ) v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov je všetko, čo môže byť predmetom spoluvlastníctva a čo nadobudol niektorý z manželov za trvania manželstva, s výnimkou vecí získaných dedičstvom alebo darom, ako aj vecí, ktoré podľa svojej povahy slúžia osobnej potrebe alebo výkonu povolania len jedného z manželov, a vecí vydaných v rámci predpisov o reštitúcii majetku jednému z manželov, ktorým mal vydanú vec vo vlastníctve pred uzavretím manželstva, alebo ktorému bola vec vydaná ako právnomu nástupcovi pôvodného vlastníka.

(4) Podľa § 148 ods. 1 OZ zánikom manželstva zanikne i bezpodielové spoluvlastníctvo manželov.

(5) Podľa § 149 ods. 1 OZ ak zanikne bezpodielové spoluvlastníctvo, vykoná sa vyporiadanie podľa zásad uvedených v § 150. Podľa ods. 2 ak dôjde k vyporiadaniu dohodou, sú manželia povinní vydať si na požiadanie písomné potvrdenie o tom, ako sa vyporiadali. Podľa ods. 3 ak sa vyporiadanie nevykoná dohodou, vykoná ho na návrh niektorého z manželov súd. Podľa ods. 5 (účinného od 01.11.2008) ak sa po vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov rozhodnutím súdu alebo dohodou objaví majetok, ktorý nebol zahrnutý v rámci vyporiadania, platí preň domnienka uvedená v odseku 4.

(6) Podľa § 150 OZ pri vyporiadaní sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké. Každý z manželov je oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok, a je povinný nahradiť, čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na jeho ostatný majetok. Ďalej sa prihliadne predovšetkým na potreby maloletých detí, na to, ako sa každý z manželov staral o rodinu, a na to, ako sa zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí. Pri určení miery pričinenia treba vziať tiež zreteľ na starostlivosť o deti a na obstarávanie spoločnej domácnosti.

(7) Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s predloženými listinnými dôkazmi, na základe čoho zistil nasledovný skutkový stav veci:

(8) Rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 7Pc/5/2018-15 zo dňa 31.07.2018 bolo manželstvo účastníkov konania na návrh žalobcu (vtedy v postavení navrhovateľa), uzavreté dňa 28.05.2016 rozvedené, rozsudok sa stal právoplatný dňom 18.09.2018.

(9) Počas manželstva strany súdneho sporu uzavreli ako dvaja spoludlžníci dňa 07.02.2017 „Zmluvu o (účelovom) spotrebiteľskom úvere č. 1140080 9 08“ s veriteľom - PSS, a. s., ktorou veriteľ poskytol spoludlžníkom medziúver vo výške 45.000 eur. Manželia sa zaviazali ho splácať v súhrne po dobu 361 mesiacov (od februára 2017 do februára 2047) po 268,13 eur mesačne, celkom 97.477,37 eur.

(10) V konaní o vyporiadaní BSM súd vyporiada len tie veci (majetok) patriace do tohto spoluvlastníctva, ktoré účastníci urobili predmetom konania (rozsudok NS ČR 22Cdo/999/2006).

(11) Občiansky zákonník nemá výslovne ustanovenie o tom, ako treba spoločné pohľadávky a dlhy manželov, ktoré sú spojené s ich bezpodielovým spoluvlastníctvom, vyporiadať. Podľa ustálenej súdnej praxe sa však v rámci komplexného riešenia majetkových vzťahov vyporiadávajú aj ďalšie spoločné majetkové práva a povinnosti, vrátane spoločných pohľadávok a dlhov, analogicky s použitím právnej úpravy obsiahnutej v § 149 a § 150 OZ, i keď predmetom BSM v znení § 143 OZ sú len veci, nie spoločné pohľadávky a dlhy. Vychádza sa z vôle účastníkov, ako má byť vyporiadané zaniknuté BSM a pokiaľ dôjde k zhode vôle oboch účastníkov, nemožno dohodu o vyporiadaní BSM, ktorou i prípadne jedna zo strán nadobudne podstatne menší podiel, prípadne nenadobudne nič, ani dohodu, ktorá sa netýka celého majetku, ktorý bol v BSM, považovať za neplatnú pre rozpor s § 150 OZ. Súd môže vyporiadať iba tie hodnoty a investície tvoriace súčasť BSM, ktoré strany urobia predmetom konania v rámci trojročnej lehoty od zániku ich BSM.

(12) V danom prípade strany podľa (žalovanou nesporeného) tvrdenia žalobcu už v BSM nevlastnia žiadny spoločný majetok - aktíva. Čo sa týka spoločných dlhov, tieto však možno v rámci BSM vyporiadať medzi bývalými manželmi len v rámci tzv. širšieho vyporiadania BSM, kedy súd pri existencii aktív rozhoduje o ďalšom výlučnom majiteľovi toho ktorého majetku, prípadnej povinnosti výplaty, ako aj o osobe preberajúcej ten ktorý záväzok. Určenie osoby preberajúcej záväzok je úpravou vnútorných vzťahov spoludlžníkov, ktorí v prípade manželov majú spravidla solidárne postavenie. Namiesto pôvodného vzájomného postavenia spoludlžníkov, ktoré v konečnom dôsledku spravidla zaťažuje každého dlžníka polovicou dlhu, tu súd zmení vnútorné pomery podielov exmanželov na spoločnom dlhu, čím zodpovedajúcim spôsobom zohľadní nové pomery na strane aktív. Zmyslom takéhoto postupu je racionalizácia vzájomných právnych vzťahov exmanželov. Zahrnutie pasív do vyporiadania BSM je teda odôvodnené praktickým hľadiskom spočívajúcim v takom usporiadaní vzájomných právnych vzťahov, ktoré v čo najväčšom rozsahu eliminuje možnosť vzniku ďalších vzájomných právnych vzťahov a z nich vyplývajúcich ďalších sporov medzi bývalými manželmi. Nezohľadnením pasív pri vyporiadaní BSM je totiž daný základ pre vznik ďalších zložitých právnych vzťahov a z toho vyplývajúcich sporov. Vyporiadanie pasív BSM (zmena vnútorných vzťahov dlžníkov) je úzko späté s novými vlastníckymi pomermi k aktívam. Vyporiadanie spoločných záväzkov, ktoré sú spojené s bezpodielovým spoluvlastníctvom manželov a vznikli za jeho trvania, sa týka výlučne vzťahov medzi manželmi a nezasahuje do práv a povinností tretích osôb (v danom prípade PSS, a. s.), ktoré nie sú

účastníkmi konania a ktorým zostávajú nedotknuté všetky ich práva vo vzťahu k dlžníkovi (dlžníkom). Dlh manželov voči veriteľovi (PSS, a. s.) je aj po zániku manželstva naďalej spoločným dlhom bývalých manželov, pretože vznikol za trvania ich manželstva, ktorú ako spoludlžníci uzatvorili obaja. Preto obaja za tento dlh z úverovej zmluvy zodpovedajú podľa § 145 ods. 2 OZ spoločne a nerozdielne. Veriteľ sa tak môže splnenia svojej pohľadávky domáhať od ktoréhokoľvek zo solidárnych dlžníkov bez ohľadu na to, že by bývalí manželia medzičasom vyporiadali záväzok tak, že sa na zaplatenie tohto spoločného dlhu alebo jeho časti zaviazal len jeden z nich. Takéto vyporiadanie medzi solidárnymi dlžníkmi nemôže totiž „modifikovať“ okruh účastníkov ich záväzkového vzťahu s treťou osobou - veriteľom, jeho obsah, či výšku plnenia, ktoré je veriteľ oprávnený požadovať od ktoréhokoľvek zo solidárnych dlžníkov. Vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov medzi solidárnymi dlžníkmi sa odráža len v ich vzájomnom vzťahu. Veriteľ, ktorý nebol účastný dohody medzi solidárnymi dlžníkmi nemôže byť na svojom postavení nijako dotknutý a vzájomné vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov medzi solidárnymi dlžníkmi sa preto nedotýka jeho oprávnenia požadovať splnenie dlhu od ktoréhokoľvek zo solidárne zaviazaných dlžníkov. Určenie osoby preberajúcej záväzok je úpravou vnútorných vzťahov spoludlžníkov, ktorí v prípade manželov majú spravidla solidárne postavenie a samo o sebe význam nemá, pretože bez zmeny vo vlastníckych pomeroch k aktívam nie je dôvod meniť vnútorné vzťahy spoludlžníkov, ktoré sú dané či už zmluvou alebo zo zákona, a ktorých vzájomné vysporiadanie je naďalej zachované zákonom (napr. právo postihu pri solidárnom záväzku).

(13) Z uvedeného dôvodu súd preto samotný dlh strán nevyporiadal a žalobu ako nedôvodnú zamietol. Za stavu, keď strany už v BSM nevlastnia žiaden spoločný majetok- aktíva, nebolo možné vyporiadať spoločný dlh strán.

(14) Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

(15) Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa ods. 2 ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

(16) V predmetnom spore bola procesne v plnom rozsahu úspešná žalovaná, má tak právo na náhradu trov konania. V konaní bola nečinná zo spisu jej žiadne trovy nevyplyvajú, preto jej súd nárok na náhradu trov konania nepriznal.

(17) Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Krajský súd v Trnave cestou tunajšieho súdu. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 ods. 1 CSP) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).